

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 4

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, četrtek 5. januarja 1939

NAROČNINA NA MESECE:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Ozadje japonske vladne krize

Vojna s Kitajci je Japonsko finančno in moralno izčrpala — Brezizhoden položaj je prisilil kneza Konojo do misli na časten umik iz zagate, ki ga pa odločujoče japonske sile niso odobrile — Pomen imenovanja nove vlade barona Hironume

TOKIO 5. januarja. Odstop vlade kneza Konojo, katero je zamenjal kabinet barona Hironume, je odkril, da obstajajo na Japonskem velike notranje in zunanje težkoče in nesoglasja. Na dobro poučenem mestu zatrjujejo, da se je vlada kneza Konojo umaknila zato, ker je večina ministrov s predsednikom vlade na čelu spoznala, da Japonska ni kos nalogam, ki si jih je zastavila z osvajanjem Kitajske in ji grozi nevarnost zloma, ki bi utegnili biti vsestransko katastrofalni. Knez Konojo je o tem svojem prepričanju obvestil tudi cesarja in predlagal, da se akcija na Kitajskem čimprej zaključi na način, ki naj pomeni še časten izhod iz zagate, dokler to ne bi bilo prepozno. Pri cesarju je pa zmagnala radikalna struja generalov, in tako je morala vlada kneza Konojo odstopiti in prepustiti svoje mesto ekstremističnim imperialistom, ki bodo nadaljevali sedanjo politiko brez ozira na riziko.

NAPACNI RACUNI NA KITAJSKEM

Ko so pričeli Japonci na pritisk bojovnih generalov in ostalih imperialistov vojno proti Kitajcem, so bili vsi trdno prepričani, da bo trajala kvečjemu nekaj mesecev. Računali so, da se bo po padcu Sanghaja in Nankinga posrečilo zloiniti moralno odprnost Kitajcev, izzvati razdor v kuomintang (Čangkaškovi vladni stranki), odstraniti maršala Čangkaška in z motoriziranimi oddelki vojske zavladati nad vsem kitajskim ozemljem. Ko se to ni zgodilo, so se tolažili z dokončno zmago v primeru osvojitve Hanfua in Kantona. Toda izkazalo se je, da je tudi zavzetje teh dveh mest ostalo brez pričakovanega efekta. Maršal Čangkašek je s svojo vlado v Čungkingu še vedno gospodar nad veliko večino Kitajske. Njegova vojska ni prav nič oslabiljena in sposobna še za dolgotrajne boje. Kakršen je položaj sedaj, bi boji Japoncev s Kitajci trajali lahko še leta in leta, preden bi bil dosežen cilj, ki ga v Tokiu zasledujejo.

FINANČNA IN MORALNA STISKA

Dolgotrajnost vojne s Kitajci brez zaželenega končnega efekta je spravila najprej v obupen položaj japonske državne finance. Japonska finančno na tako velike in dolgotrajne izdatke ni bila pripravljena. Že v zadnji četrtini lanskega leta so bili izčrpani vsi finančni viri, ob začetku novega leta je pa postal finančni položaj naravnost obupen. Edini izhod, ki je še preostalo, je bil razpis novega notranjega vojnega posojila, toda tudi za to posojilo so postali izgledi skrajno slabi. Japonska javnost, zlasti tisti finančniki in sploh gospodarska, je vsak dan bolj nezadovoljna s kitajsko akcijo, ki žre vse sile japonskega narodnega gospodarstva, ne obeta pa v dogledni bodočnosti nobenih stvarnih koristi. Novo posojilo bi se dalo uresničiti zato samo s prisilnimi ukrepi, ki bi pomenili delniško odvzem premoženja. To pa bi zrušilo oporo vlade še v zadnjem sloju, na katerega se kolikor toliko lahko opira, medtem ko med širokimi sloji japonskega naroda, ki se duši v davkih in pomanjkanju, itak že davno nima več simpatij. Pa tudi prisilno posojilo bi krilo potrebe vlade le za par mesecev.

ZUNANJEPOLITIČNE NEVARNOSTI

K vsenu temu se je pridružil še zunanjepolitični položaj. Stališče Anglije in Francije, zlasti pa energično zadržanje Amerike nasproti japonskim nametom na Kitajskem vzbula v trezno miselnih Japoncih zavest velike mednarodno-politične nevarnosti, ki je še toliko večja zaradi sovjetske Rusije in dejstva, da se Japonska nima absolutno na nikogar namisliti, kajti njena zveza z Italijo in Nemčijo je samo platonska. Obe ti dve za-

veznici ne moreta dati Japonski ne finančnih sredstev ne efektivne vojaške pomoči in sta direktno zainteresirani le na skupnem pobujanju komunizma. Spopada z veseljami, predvsem z Ameriko, Japonska v takem položaju ne bi vzdajala. Zadnja nota Združenim državam Severne Amerike je pa pokazala, da v Washingtonu pod nobenim pogojem niso pripravljeni dovoliti, da bi Japonska vključila kitajsko gospodarstvo in trgovino izključno v sfero svoje oblasti. Za politiko gospodarsko »odprtili vrata« na Daljnem vzhodu bi bili pripravljeni tvegati tudi oboje spopad.

SPREMENBA VLADE

Vse to je napotilo vlado kneza Konojo k resnemu premišljevanju, kako bi se našel izhod iz tega položaja v častnem kompromisu. Zato se je ukvarjala kljub sicer ostrim in pogumnim izjavam, ki jih je dajala v javnost, z mislijo sporazuma s Kitajsko, ki naj bi zastavil nadaljnje vojskovanje. Njeni zadnji pogoji so bili

nenpričakovano »skromni«. Toda sile, ki so na Japonskem močnejše kakor vlada, so to njeno namero zavrgle in zahtevale nadaljevanje akcije v smislu ekstremnega maksimalizma. Knez Konojo je to odklonil in tudi vsako odgovornost za nadaljnji razvoj dogodkov, čeprav je bil tudi sam še pred nekaj meseci precej radikalni. Tako mu ni preostalo nič drugega, kakor odstopiti. Na njegovo mesto je prišel sedaj 73-letni baron Hironume, ki je postal ministrski predsednik. Zunanje ministrstvo je prevzel Kitagaki, vojsko admiral Hasigava, notranje zadeve baron Šione, gospodarstvo pa grof Zakai. Nova vlada, v kateri so večinoma generali ali vsaj bivši generali, bo skušala voditi japonsko politiko dalje v nepomirljivem smislu in bo brezobzirno dalje izžemala japonski narod. Ali bo imela več sreče, kakor jo je imela Konojeva, bodo pokazali že priložni tedni ali meseci. Verjetno je, da se bo tudi sama kmalu obrusila.

KOMENTARJI O NOVI VLADI

TOKIO. 5. januarja. Prejšnji ministrski predsednik knez Konojo je izjavil novinarjem, da bo vlada barona Hironume je še bolj energično nadaljevala dosedajšnjo politiko in boji proti Kitajski. Kurz se ni spremenil, ampak se je vlada le še bolj izpopolnila. Od 13 ministrov nove vlade jih je 7 bilo prevzeto od prejšnje. Knez Konojo je ostal začasno v vladi kot minister brez listnice. Listi pozdravljajo novo vlado kot pričetek mobilizacije vseh sil japonskega naroda in novo fazo boja proti Kitajski. Vlada je že izdelala svoj delovni program.

Poljska na razpotju

DANES POPOLDNE SE SESTANE POLJSKI ZUNANJI MINISTER BECK S HITLERJEM. — OD TEGA SESTANKA BO ODVISNA BODOČA ORIENTACIJA POLJSKE. — CIANOV OBISK V VARŠAVI.

MONAKOVO, 5. januarja. Danes zjutraj se je pripeljal iz Monte Carla čez Pariz sem poljski zunanji minister polkovnik Beck in se nastanil in »Hotelu štirih letnih časov«. Že pred njim je prisel sem poljski poslanik v Berlinu z nekaterimi višjimi uradniki. Kakor se zatrjuje, se bo polkovnik Beck odpeljal še danes z avtomobilom v Berchtesgaden k nemškemu vodji in državnemu kancelarju Adolfu Hitlerju, pri katerem se mudi od včeraj tudi nemški zunanji minister von Ribbentrop. Temu sestanku med poljskimi in nemškimi državniki se pripisuje velik pomen že z ozirom na precej spremenjeni splošni položaj v srednji in vzhodni Evropi. Poučene osebnosti zatrjujejo, da je bilo Becku v Franciji sporočeno, naj uredi Poljska svoje zadeve z Nemčijo sama, ker v sedanjem položaju na kako zaslonbo na zahodu ne more računati. Francija in Anglija sta se

omejili le na probleme zahodne Evrope in Sredozemlja in sta na razvoju dogodkov drugod desinteresirani, zlasti pa glede ukrajinskega vprašanja. Zato se tu sodi, da bo Beck skušal izvedeti v Berchtesgaden, kaj misli Nemčija o ukrajinskem vprašanju in kakšni so njeni zadevni načrti. Obenem bo razpravljala tudi o židovskem vprašanju. Na podlagi teh informacij bo skušal Beck usmeriti nadaljnjo poljsko zunanjo politiko. Zdi se, da je Poljska začela zaradi najnovejšega razvoja dogodkov v koelljivo zagato in se zaradi tega še ni mogla odločiti niti popolnoma za Nemčijo niti za sovjetsko Rusijo. Beck osebno je nenaklonjen tesnejši zvezi s sovjetsko Rusijo in bi rad našel način nadaljnega sodelovanja z Nemčijo. Končna orientacija bo odvisna od sedanjega sestanka.

Strašno dehanje nesrečnega zaročenca

POSLOVODJA MARTIN MEDVED IZ ROGATCA JE DANES ZJUTRAJ USTRELIL SVOJO ZAROČENKO IN SEBE. — DVA SAMOMORA ALI SAMOMOR IN UMOR?

ROGATEC, 5. januarja. Martin Medved, vodja prodajalne Bata v Rogatcu, je danes zjutraj ustrelil svojo zaročenko Ivanka Podimelnik v glavo, nato pa še samega sebe. Zjutraj okoli 8. ure je prišel storilec v pisarno notarja Goloba v Rogatcu in izvršil strahotno dejanje. Medved je bil na mestu mrtve, Podimelnikovo pa so težko ranjeno prepeljali v bolnišnico. Podrobnosti o vzrokih krvavega dogodka še niso znane. Nesrečnika sta se hotela v kratkem poročiti. Kakor smo izvedeli ob zaključni lista, je težko ranjena Podimelnikova v bolnišnici podlegla poškodbam.

Zapiski

Sodelovanje slovanskih manjšin v Nemčiji

Današnja Nemčija ima čez 2.000.000 slovanskih manjšin, zlasti Čehov, lužičkih Srbov, Poljakov in Slovakov. Že v prejšnjem času so se nekateri kulturni delavci trudili okoli tega vprašanja, zlasti lužičan Jan Škala, ki je v Berlinu tudi izdal poseben časopis, posvečen propagandi za sodelovanje Slovanov v Nemčiji. Njegovo delo pa je onemogočil del vplivnih krogov, ki po njihovem mnenju lužički Srbi niso niti manjšina niti narod, temveč pripadniki nemškega naroda, govoreči narečje »Wendische«. Zdej pa so se s prilivom skoro 1 in četrt milijona Čehov razmere tolikanj spremenile, da bi ne bilo več zaprek za kulturno sodelovanje Slovanov v Nemčiji. Zlasti zdaj, ko živi Nemčija s CSR v prijateljskem razmerju, je stališče uradnih nemških mest do kulturnega sožitja nemških državljanskih slovanskega porekla ugodno, kajti Slované v Nemčiji ne družijo samo skupni interesi, temveč tudi rasa, ki je eden glavnih temeljev nove Velike Nemčije. Po sedanjih nemških zakonih in nazorih Slovani niso manjvredna in podrejena rasa.

Češki tisk v Nemčiji

Češki dunajski katoliki so začeli z Novim letom zopet izdajati tednik »Pravdom« (Resnica), ki je bila kmalu po priključitvi Avstrije k Nemčiji ustavljena. Mesečnik »Utěcha« (Tolažba) za češko dunajsko mladino, ki mu je grozila ustavitve, bo izhajal naprej. Tako izhajajo zdaj na Dunaju trije češki listi: dnevnik »Viděnské noviny«, tednik »Pravda« in mesečnik »Utěcha«.

Francoske skrbi s Sirijo

Francoska vlada se je odločila, da ne podpiše podaljšanja francosko-sirske pogodbe, kar pomeni, da bo sirska samostojnost prav kmalu pokopana. Francoska odklonitev ponovne ratifikacije pogodbe je povzročila v Damasku velik nemir. Francija se spriče spremenjenih razmer v Evropi, zlasti pa zaradi neustaljenih razmer v Sredozemlju noče odreči pozicij v Siriji in Libanonu, in to tem manj, ker angleški načrti za rešitev palestinskega vprašanja pariško vlado zelo vznemirjajo. Tudi zelo prijateljski stiki sirskih opozicijskih in vladnih krogov z Nemčijo in Italijo so vplivali na francosko odločitev.

Alandsko otočje bo utrjeno

Finska in švedska vlada sta revidirali sporazum o Alandskem otočju. L. 1921 sta obe državi podpisali pogodbo o nevtralnosti in neutrajevanju teh otokov. Ta pogodba je bila priključena k pariški pogodbi iz l. 1856, nanašajoča se na nevtralnost Alandskega otočja. Nevtralnost je jamčila vrsta držav, ki so se obvezale, nuditi pomoč za obrambo otočja, če bi tako odločilo Društvo narodov. Ker pa je zdaj DN oslabilo in se je vojaški položaj v Baltiku spremenil, je dala finska vlada pobudo za sklenitev novega sporazuma, Finski se dovoljuje ugotoviti mejo južnega demilitariziranega pasu in postaviti tja nekaj nekoliko topniških baterij in protiletalskih topov. Utrditve pa hočeta obe vladi izvesti s pristankom otoškega prebivalstva, ki je avtonomno. Po zakonu o avtonomiji se prebivalstvo Alandov ni dolžno udeležiti obrambe Finske, prav tako, kakor ni obvezna vojaška služba moških s tega otočja.

Maribor, 5. januarja.

Ko se je svet po Monakovem malo odmahnil, je bilo takoj videti, da ta oddih ne bo dolgega veka. Oboroževanje ni nikjer pojenjalo, in kot najbolj siguren znak, da v Evropi še ni vse v redu, je premeštev del ameriške pacifiške mornarice v Atlantski ocean in objavitev Rooseveltovega načrta za šestkratno povečanje ameriškega letalstva.

Ne smemo sicer smatrati, da delajo to Američani zato, ker bi hoteli mogoče zopet intervenirati v evropskih konfliktih — bodimo kar prepričani, da se po skušnjah, ki so jih doživeli po svetovni vojni, v to ne bodo vedno spuščali — vendar kažejo vse te priprave, da hoče Amerika v bodočih konfliktih imeti popolno varnost na tistem morju, kjer plujejo njene ladje.

Nista še minila dva meseca po Monakovem, ko je izbruhnil nov spor med Italijo in Francijo. »Sporn« je sicer težko reči, ker Francija od Italije ničesar noče in je torej po sredi le enostranska želja po tuji posesti. Komaj se je poleglo prvo razburjenje, je prišla nova akcija Italije. Predbožična ofenziva generala Franca je delo italijanskih prostovoljcev. Tega dejstva Italija danes ne prikriva več, ampak je nanj še celo ponosna, kakor pričajo dolga poročila o italijanskih zmagah v častitljivi sosednjega nam polotoka.

Ves svet se zadnje dni vprašuje: zakaj ni miru v Evropi, zakaj ni Monakovu nič pomagalo in zakaj sta bili potrebni akcije Italije proti Franciji in v Španiji?

Na vsa štrita vprašanja imamo en sam odgovor: v bližnjih dneh bosta prispela v Rim Chamberlain in Halifax. V Rimu bodo pogajanja in načelo je totalitarnih držav — kot v ostalem tudi v vseh drugih in priporočljiva taktika še celo v privatnem življenju posameznikov — zahtevaj veliko, da vsaj nekaj dobiš!

Kako prijeto stališče bi imeli italijanski diplomati nasproti Chamberlainu, če bi do tedaj prišlo do izgledov za odločitev v prilog generala Franca v Španiji? Kajti ves svet si je danes na jasnem, da vodi pot italijanskih prostovoljcev domov po zapovedi samo preko Barcelone. To je jasno tudi Chamberlainu, ki pa bi rad videl — obratno vsej njegovi dosedanji politiki — da se Italijani vrnejo domov preko Cadixa.

Od kod taka nenavadna izprememba pri Chamberlainu? Angleški premier je sicer star gospod, vendar še silno elastičen. Dobor informirani Pertinax pravi, da se je aprila 1938, ko je bilo videti, da bo konec republikanske Španije samo že vprašanje kratkega časa, bojna sreča obrnila in z njo se je obrnil tudi Chamberlain.

Naj zveni še tako paradoksalno, vendar že marsikdo vidi v neuspelih generala Franca uspehe Velike Britanije. Te dni smo čitali poročila, da je tajna policija generala Franca aretirala angleškega kon zula v San Sebastianu. Prišli so ga zato, ker so v njegovem kovčegu našli načrte za Francovo božično ofenzivo. Še jasnejša nam postane zveza, če čitamo zopet Pertinaxa, ki pravi, da je angleški zunanji minister lord Halifax koncem novembra dejal nekemu francoskemu politiku, naj izrazi Negrinu, predsedniku španske republikanske vlade, njegovo občudovanje, ko ga bo videl.

V Španiji je torej zopet prišlo do hlečiranja in le malo verjetnosti je, da se bodo italijanski diplomati lahko razgovarjali s Chamberlainom z zavestjo skorajne zmage generala Franca. Verjetno je, da špansko vprašanje v Rimu to pot še ne bo rešeno.

Pri vsem tem so videti italijanske zahteve po francoskem ozemlju samo kot prikrivalno sredstvo za špansko akcijo. Nihče v Italiji in tudi drugod ne misli, da ima maneuver resnejšo podlago. Francozi so ostali popolnoma mirni in pismo, ki smo ga dobili te dni iz Francije, to mirnost najlepše prikazuje: »Nikar naj ne mislijo, da smo večeraj rojenili!«

NAROCNIKOM, ČITATELJEM IN IN-SERENTOM PRAVOGLAVNE VERE ZELITA VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE UREDNIŠTVO IN UPRAVA »VEČERNIKA«

Zaradi praznika jutri »Večernik« ne bo izšel. V soboto bo izšla povečana sobotno-nedeljska številka, z novim romanom, knjižsko, prekmursko in otroško prilogo ter drugim zanimivim gradivom.

Spremembe v francoski vojski

GENERAL GAMELINA LE SE VRHOVNI POVELJNIK, GENERAL GEORGES SEF GENERALNEGA STABA, GENERAL BOURRET ČLAN VRHOVNEGA VOJNEGA SVETA

PARIZ, 5. januarja. V vodstvu francoske vojske so bile za novo leto izvršene nekatere pomembne spremembe. Službena doba generalisima Gamelina, ki bi moral biti letos zaradi dopolnitve starosti 67 let upokojen, je podaljšana do 70 leta. Obenem je bilo omejeno njegovo delo na vrhovno poveljstvo državne brambe. Za šefa vojnega vodstva je bil imenovan general Georges, dosedanji generalni nastanitveni mojster, in tudi njemu je bila službena doba podaljšana do 70 leta. S tem imenovanjem generala Georgesa je generalisimus Gamelin

močno razbremenjen in se bo sedaj lažje posvetil splošni skrbi za izpolnitev in modernizacijo francoske vojske, mornarice in letalstva. Istovčasno so pa bile izvršene v vodstvu francoske vojske tudi razne druge spremembe; tako je bil n. pr. imenovan general Bourret za člana vrhovnega vojnega sveta. Bourret je poveljnik pariške in okoliških garnizij ter osebno prijatelj Daladierjev. Njegova za-služja je v glavnem tudi, da je zadnja delavska stavka propadla. Za prihodnje dni se napovedujejo še nadaljnje spremembe.

Protiitalijanski izgredi

V TUNISU SO RAZBILI DEMONSTRANTI VEČ ITALIJANSKIH PODJETJI IN ZAHTEVALI IZGON ITALIJANOV IZ TUNIZIJE.

RIM, 5. januarja. Kakor poročajo italijanski listi, so nastale po odhodu francoskega ministrskega predsednika v Tunisu velike protiitalijanske demonstracije, ki so bile tako organizirane, da redarstvo niti ni interveniralo. Demonstranti so razbili šipe uredništva in uprave italijanskega lista »Unione« ter demolirali več drugih italijanskih lokalov, zlasti letalske in paroplovnih družb. Demon-

stranti so vzklikali proti Italiji in zahtevali, da se izženejo vsi Italijani iz Tunizije. Te demonstracije so izzvale v Italiji veliko ogorčenje in listi pišejo, da so bile organizirane s strani oblastev, kar dokazuje dejstvo, da policija sploh ni nastopila proti napadalcem na italijansko lastnino. Pričujejo se, da bodo izzvale reakcije v italijanskih mestih in napetost med Italijo in Francijo še poglabile.

Rooseveltovo govoro

NAPADEL JE OSTRO TOTALITARNE IDEOLOGIJE IN NAPOVEDAL OBRAMBO DEMOKRACIJE IN MIRU.

WASHINGTON, 5. januarja. Prezident Roosevelt je imel včeraj v kongresu velik govor, v katerem je med drugim dejal, da je bila v Monakovem vojna sicer preprečena, toda mir ni zagotovljen. Ves svet se strahotno oborožuje in je ves poln vsestranskih napetosti in groženj. Te razmere ogražajo vero v demokracijo in mednarodno sodelovanje. Ostro je napadel totalitarne režime in se zavzel za človečanstvo in civilizacijo, kar je oboje mogoče le v demokraciji. Amerika se mora zato ubraniti novih fašističnih ideologij. Zato bo branila mir proti kršilec

posvoda, kjer bo taka obramba potrebna in je za to tudi dovolj močna vojsko in gospodarsko. Amerika je zato za sodelovanje z vsemi narodi enakih idealov ter za to, da se neha oboroževalno tekmovanje in obnovi svetovna trgovina. Toda ako hoče služiti tem ciljem, mora biti Amerika tudi sama zavarovana z orožjem. Ob koncu je pa govoril še o raznih notranjih problemih. Rooseveltovo govoro je vzbudil po vsem svetovnem tisku živahne komentarje. V totalitarnih državah je izzval ostro kritiko, v demokracijah pa odobravanje.

Češka manjšina v Nemčiji

PRED KONFERENCO O NEMSKO-ČEŠKIH MANJŠINSKIH VPRAŠANJH V BERLINU — ČEHI SO DELEŽNI V NEMČIJI VSEH PRAVIC

PRAGA, 5. januarja. Tekom tega meseca se bo sešla v Berlinu nemško-češka konferenca manjšinske komisije, ki bo reševala razna vprašanja medsebojnega uveljavljanja manjšinskih pravic Nemcev v ČSRR in Čehov v Nemčiji. Dosedanje uvodne priprave za to konferenco s češke strani so pokazale, da v Berlinu ne bo nobenih posebnih težkoč. Tu se tudi uradno priznava, da v k Nemčiji priključnih pokrajinah živijo Čehi doslej niso

imeli še nobenega povoda za pritožbe. Čehi imajo v Nemčiji dalje svoje šole in svoja društva, tudi Sokol deluje nemoteno in pri zaposlovanju ljudi se ne dela nobena razlika med državljani nemške in češke narodnosti. »Narodni Novine« pišejo, da ni v Teplicah-Sanovu, kjer je bila prej precejšnja brezposelnost, sedaj nihče brez zaposlitve, kdor hoče delati. Čehi se povsod lahko poslužujejo svojega jezika in jih nihče v ničemer ne ovira.

Napetost med Rusi in Iranci

IZGANJANJE IRANCEV IZ SOVJETSE RUSIJE — KOMUNISTIČNI PROCESI V IRANU — PEŠANJE

RIM, 5. januarja. Stefani poroča: Po poročilih iz Teherana je nastal v zadnjem času močan razdor med Iranom (Perzija) in sovjetsko Rusijo. Iranska vlada je odredila ostre ukrepe proti vedno večji, iz Rusije podpirani komunistični propagandi v Iranu. Sovjetska vlada je odgovorila s preganjanjem Irancev v Rusiji in jih je doslej izgnala že okoli 15.000. V kaspiskih pristaniščih Pahlavi ne prispe skoraj nobena ladja iz sovjetske Rusije, ki ne bi vozila iranskih izgnancev. To preganjanje Irancev na sovjetskem ozemlju vzbuja v Iranu sovražno razpoloženje proti sovjetoim. Iran izganja kot protikurop sovjetske Ruse in zasleduje korak za korakom domače komuniste. V procesih zadnjih dni je bilo že 53 iranskih komunistov obsojenih na večletno ječo.

Prav v času te napetosti poteku tudi dosedanja klirinška pogodba med Iranom in sovjetsko Rusijo, in kakor se splošno sodi, ne bo obnovljena. Tudi trgovinski stiki med obema državama se vedno bolj krčijo.

Dekretirana romunska politika

BUKAREŠTA, 5. jan. S kraljevim dekretom je bil imenovan direktorji stranke narodnega prerorenja (ki je bila pred časom ustanovljena od zgoraj navzdol kot edina dovoljena stranka v Romuniji, op. ur.). Direktorji je sestavljen iz 22 članov, ki so postavljeni za dve leti. Imenovan je bil tudi vrhovni narodni svet, ki sestoji iz 30 članov. Nova stranka bo imela tri generalne tajnike. Ministra Călinescu in Jamanđ sta že imenovana za glavna tajnika.

Poslovalnica uprave Večernika v Ljubljani

Z današnjim dnem smo otvorili v Ljubljani poslovalnico uprave »Večernika« pri trafikah Ahčln, v hiši Učeljske tiskarne, Francišanska ulica št. 6.

Poslovalnica sprejema naročnike in oglašje za »Večernik«.

Z današnjim dnem smo tudi uvedli v Ljubljani dostavo lista na dom, tako da ga naročniki dobe še isti večer.

Mesečna naročnina za »Večernik« znaša po pošti 10 din, z dostavo na dom 12 din.

UPRAVA »VEČERNIKA«

Članov obisk v Varšavi

VARSAVA, 5. januarja. Italijanski zunanji minister grof Ciano obišče Varšavo meseca februarja. Glavni namen njegovega obiska bo izgledati nesoglasij med Poljsko in politiko osi Rim—Berlin.

S katalonskih bojišč

LONDON, 5. januarja. Vlada iz Burgoza poroča, da so njene čete dosegle kraj Borjas Blancas. Republikanska vlada je priznala majhno napredovanje čet generala Franca na tem odseku. V Rim pa je prispelo prvih 300 italijanskih ranjenecov, ki so se borili pri tej ofenzivi.

TARRAGONA, 5. jan. (Avala). Včeraj popoldne se je pojavilo nad mestom 12 Francovih letal, ki so napadla dva vlaka. Vlaka sta bila polna potnikov in zaradi velikih eksplozij je bilo 40 ljudi ubitih, 30 pa ranjenih. Ko so prišli reševalci na pomoč, se je iznenada pojavilo še 25 Francovih letal, ki so začela obmetavati mesto in železniško progo z bombami.

Daladierjevo potovanje

TUNIS, 5. jan. Daladier je včeraj pregledal obmejne trdnjave na meji proti Libiji ter nato pristvoval parad 10.000 vojakov v puščavi. Danes se je odpeljal proti Susi in Tunisu.

RATIFIKACIJA SOLUNSKEGA SPORAZUMA

ANKARA, 5. jan. Velika narodna skupščina je včeraj soglasno ratificirala solunske sklepe med Bolgarijo in državami Balkanske zveze, po katerih je bila Bolgariji dovoljena oborožitev. Zunanji minister je poudarjal važnost tega dogovora, ker hočejo balkanski narodi živeti v miru in prijateljstvu.

MONTAGUE NORMAN V BERLINU.

BERLIN, 5. jan. Guverner angleške banke Montague Norman je prispel v Berlin, kjer ga je na kolodvoru pričakoval dr. Schacht z rodbino. Norman je novinarjem izjavil, da je njegov obisk povsem privatnega značaja ter da ne bo govora o »business«.

NOVE ČETE ZA SOMALIJO.

MARSEILLE, 5. jan. V soboto bo odplulo novo pojačenje francoskim četam v Somaliji iz Marsella. Poslali bodo tja bataljon senegalskih strelcev.

Borza. Curih, 5. januarja. Deviza. Beograd 10, Pariz 11,62, London 20,53, New York 44,75, Milano 33,28, Berlin 177,50, Praga 15,175.

Vremenska napoved. Oblačno, zopet sneg na vidiku, mrzlo.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 5. jan.)

Mariborska koča — Pohorski dom: —7, jasno, mirno, 30 cm pršiča na podlagi 20 cm;

Ruska koča: —8, pooblašeno, vetrovno, 30 cm pršiča na podlagi 25 cm, sankalistično uporabno do Ruš;

Senjorjevo: —12, jasno, mirno, 40 cm pršiča na podlagi 50 cm;

Klopični vrh: —8, pooblašeno, mirno, 25 cm pršiča na podlagi 30 cm;

Sv. Lovrenc na Pohorju: —7, pooblašeno, mirno, 25 cm pršiča na podlagi 30 cm;

Ribnica na Pohorju: —10, jasno, mirno, 20 cm pršiča na podlagi 20 cm;

Kotljevo-Rimski vrelci: —6, zelo oblačno, mirno, 5 cm pršiča na podlagi 10 cm, drsalistično uporabno;

Peca: —8, pooblašeno, vetrovno, 100 cm pršiča.

Povsod smuka zelo ugodna. Pohorska cesta vozna z verigami do žage.

Avtobus na Pohorje. Jutri bo vozil mestni avtobus na Pohorje. Odhod ob 7.30 z Glavnega trga. Prijave sprejema osrednji urad na Glavnem trgu danes do 19. ure. Cena 20 din.

Novice

„Slučaj“ Gostilničarske zadruga v Laškem

JEDVA SO STEKLI STROJI, JE ZE V JAVNOST BRUHNILA POLEMIKA, KI RAZKRIVA ZANIMIVO OZADJE O »PRIV OVARNISKEM VPRAŠANJU« V NASI DRZAVI

Ob otvoritvi Gost. pivovarne v Laškem je vzbudil tisk tudi med doslej nezainteresiranimi zanimanje za zadevo. Med orekanjem po tisku si je mogel bralec iz ljudstva ustvariti sodbo, čeprav zelo megljeno. Pogledati malo za kulise borbe med trustom in majhnim novim podjetjem in si ustvariti tudi svoje mnenje o tisku, ki v vsaki stvari vidi le sredstvo za vplivanje na bralce v tej ali oni smeri. Kdor je vsaj površno zasledoval besedni boj, je moral najprej odvrčiti in izločiti vsa pompozna gesla, da se za g. inž. Guidom Mayerjem res nahaja pivovarniški kartel, čeprav ga g. inž. imenuje »lokalni sporazum« tovarna o rajoniranju. Le zastopnik kartela more garantirati, da bo podjetje v njegovih rokah delalo z dobičkom, v rokah sedanjih lastnikov pa najno prodajo, in napovedati, da bo imelo podjetje trajen vsakoletni deficit. G. Mayer je končno napovedal, da bo svoj načrt za

prevzem pivovarne izvedel.

Zanimiva je polemika med g. Mayerjem in upravnimi svetniki pivovarne. Zadnji so v svojem »Glasniku G. P. L.« razložili delničarjem in javnosti svojo taktiko, ki je vsa leta do otvoritve pivovarne šla za tem, da pogajanja s kartelom zavleče in tako prepreči napade kartela. Trdili so tudi, da jim je g. Mayer ponujal podkupnino, če prodajo delnice njegovi skupini. G. Mayer pa trdi in dokazuje, da so oni zahtevali zase provizijo na račun malih delničarjev ter da sami niso v podjetje verjeli, ki niso hoteli kupovati delnic. Iznešenih je bilo toliko trditvev, da človeku, ki sam pri »pogajanjih« ni sodeloval, ni mogoče o vseh ustvariti jasne sodbe. Zaključiti pa more zanesljivo le to, da se obe skupini borita z vsemi sredstvi, kakor je pač običaj med njimi in da nobenemu ne gre za malega delničarja, gostilničarja, židovstvo in druge take zadeve. Res pa je laško pivo dobro in tako podjetje izven kartela more dvigniti kvaliteto še višje in v korist vinopivcev razbijati oblastnost kartela, ki hoče na zasedenem trgu diktirati pogoje in cene blagu.

Prometne težave v Dravski dolini

Drava ob času hude zime v Dravski dolini zamrzne. Ob takih prilikah je Sv. Lovrenc na Pohorju v decembru, januarju ter včasih tudi v februarju poponoma odvezan od ostalega sveta, s katerim ga veže samo še železnica. Ljudje, ki imajo opravke pri Sv. Ožbaltu, Sv. Duhu ali v Gradišču, morajo čez zamrznjeno Dravo, kar je seveda združeno z veliko nevarnostjo za življenje. Več primerov je, ko

se je led pod ljudmi ali živino vdrl in so se komaj rešili. Vse to kliče po novem mostu čez Dravo. Ze leta in leta objubljuje novo cesto Ruše-Fala-Sv. Lovrenc na Pohorju, ki se gradi, a nikdar ne dogradi. Cesto je treba razširiti in preurediti za avtomobilski promet. Sv. Ožbal je dobil postajališče. Toda, kaj pomaga, ko morajo ljudje čez zamrznjeno Dravo ali pa v Brezno in tam na vlak.

Prihodno soboto bomo začeli pričevati napet detektivski roman

Elaina Hamiltona

»ZELENA SMRT«

Roman iz sodobnega življenja pridobitnih in umetniških krogov, čigar dogajanje se suče okoli skrivnostne, tragične smrti slavnega ameriškega gledališkega igralca Karla Ardeena v londonski hotelski sobi, nudi nestrpnemu bralcu pestro podobo življenja na prekoceanskih parnikih, mednarodnih hotelih, gledaliških ložah in za kulisami ter po razkošnih vlah. V zagoneten umor poseže svetovnoznana policija Scotland Yarda, katere detektivji pridejo s pomočjo neznatnih znamenj, kakor para blatnih čevljev, svežnja ključev in drugih navadnemu človeku neopaznih predmetov na sled morilcem, ki so odstranili nevspešno jim igralca z novim strašnim pilnom, ki ga je izumil mlad inženir in ga hotel prodati državi v vojne namene. Napeta in razburljiva vsebina romana

»ZELENA SMRT«

ostane bralcem za vedno v spominu, kajti v njem so z neverjetno realnostjo opisani trenutki, ki prinašajo do izraza vso človeško pretkanost, pa tudi jasnovidnost zasledovalcev zločina.

Bratomor v Jurovcih pri Ptuj

OD KRATKOČASNE ZGANJEUHE DO TRAGEDIJE — Z NOZEM V PRSA ZAKLAL LASTNEGA BRATA

Komaj je preteklo par dni po nezasilanem umoru na gnojišču na Rodnem vrhu, ki je nedaleč od Jurovc, kjer se je v noči na 4. jan. odigrala krvava bratovska žalost. Pri gostilničarju Penu v Jurovcih so se kratkočasli fantje na zganjeh. Med njimi sta bila tudi posej sinova brata Strhal iz Jurovc, 18-letni Janez in 16-letni Jože. Ponoči ob 2. so se vračali domov sproščene volje, katero pa je pokvaril Janez. Strhal. Topot se je namenil spoprijeti s Sprehom iz Jurovc, ki pa mu je srečno odnesel pete. Razkačen je zamaš iskal z dolgim nožem svojo žrtve, kar ga je še bolj razpeklo. Sedaj se je znesel nad svojim lastnim bratom, ki si je na vso moč prižadeval, pomiriti podivjanega brata. Ta pa si ni ugnal svoje vroče krvi in je brata zabodel v prsa, da je podležal smrtni rani. Ranjenemu bratu je prhitel na pomoč Hliš Franc iz Gorce. Tudi ta je dobil zaboljaje v hrbet in ramo. Enega

brata so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Vidu, drugega v zapore, Hliša Franca pa v bolnišnico.

Svinje je izpuščal iz svinjakov

Kmet Majcen in Pečuh v Rucmančih sta prijavela orožniški patrulji, da sta zaslačila nekega kmeta iz iste vasi, ko je pri Pečuhu izpuščal sredi najhujše zime svinje iz svinjaka. Našla sta ga ponoči v svinjaku, ko je bilo že nekaj svinj zunaj in ko je kmet ravno konil zadnjo svinjo iz hleva. Imel pa je srečo ter jima je pobegnili. Vendar pa je bila mesečina, da sta ga kmeta lahko spoznala. Svinje bi naj kmet izpuščal iz sovraštva do omenjenih kmetov. Kmet sam pa smešno denjuje zanika ter pravi, da je vse tiste noči, ko so bile svinje izpuščene iz svinjakov, spal pri svoji ženi. Svinje je izpuščal po dva do trikrat na teden, da bi bolele.

Najokrutnejša vladarica Francije

350 LET SMRTI KATARINE MEDICE JSKE, KI JE UPRIZORILA PROSLULO SENTJERNEJSKO NOČ, KO SO POKLALI NA TISOČE PROTESTANTOV

Danes poteka 350 let, odkar je umrla ena izmed najbolj okrutnih zgodovinskih osebnosti, francoska kraljica Katarina Medicejska. Rojena je bila l. 1519. v Firencah in postala žena francoskega kralja Henrika II. Franciji je dala tri kralje: Franca II., Karla IX. in Henrika III. Bila je tudi regentka za mladoletnosti svojega drugega sina Karla IX.

V mladosti se je naučila vseh intrig in podzemskih načrtov dvora v Firencah ter je potem tudi kot francoska kraljica brez obzora poizkušala vladati tako, kakor je bil običaj v srednjeveški Italiji: s trupom, umori in izdajstvom. Obvladati je hotela Francijo z večnim izigravanjem zdaj katoličanom, zdaj protestantom.

Najbolj črnega spomina pa bo ostala v zgodovini, ker je največ kriva za vprizoritev pokolja protestantskih voditeljev, pokolja, ki je znan pod imenom Sentjernejska noč. 23. avgusta 1572. je Katarina pregovorila svojega sina Karla IX., da je ukazal poklati protestante, ki so v velikem številu prišli na poroko kra-

ljeve sestre z vojvodo Navarskim. Katarina je toliko časa pritiskala na svojega sina, da je napoved vzklínil: »Ali hočeš, da jih dam pomoriti? No, dobro, ampak živ ne bo ostal nobeden!«

Znak za moritev je bil dan iz zvonika ene izmed najlepših pariških cerkva, Saint-Germain-l'Auxerrois, ki je tik poleg tedanje kraljeve palače Louvrea. Ob petih zjutraj, ko so bili vsi protestantski voditelji po svečani gostiji zbrani v kraljevskih sobah — in kralj jih je prej še povabil na poroko, ker je hotel skeniti verski mir med katoličani in protestanti — so planili po njih kraljevi zaupniki, jih razorožili ter pobili kot ovce. Admiral Coligny, voditelj francoskih protestantov, je bil pri tej priliki težko ranjen, vendar je še ušel. Zaradi ran pa je kmalu nato umrl.

Katarina Medicejska je nagovorila svojega sina, naj s prevaro zvabi protestantske voditelje v Pariz in jih pobije. Posledica tega je bila peta verska vojna, ki je kmalu nato izbruhnila.

o. Srno z dvema mladčema zaklal. V Bohinju je neki lovski zakupnik v snegu opazil sledove treh srn. Sled je vodila do mesta, kjer je storilec srno z dvema mladčema v snegu ujel in kar tam zaklal. Uvedena je bila preiskava, ki je ugotovila storilca.

o. Premeščeni učitelji. Premeščeni so učitelji Bogdan Zolnir iz Poljčan v Šmarno pri Slovenjgradcu, Minko Snuderl iz Čezanjevcev v Apače, Alojzija Kiki iz St. Jošta v St. Janž pri Dravogradu, Ivana Podrekar iz Rogaske Slatine v St. Vid pri Grobelnem in Hermina Novak iz Ormoža v Konjice.

o. Ivančikov. Kakor smo že javili, bo vsakoletni vinski sejem, vezan z razstavo, v torek, 10. t. m., od 8. ure naprej. Od strani vinogradnikov vlada veliko zanimanje. Prijavljeno je čez 100 vrst vin — izključno iz ormoško-ljutomerskega okoliša, in to iz najznamenitjših vrhov, sortirano in iz mešanih nasadov. Sejem je pripravljen v dvorani tik kolodvora.

o. Kje sta smučarja s Kofe? V pone-deljek sta se na Kofcah izgubila smučarja Stanko Magister in Miro Halič iz Ljubljane. Ker je bila zelo gosta megla, sodijo, da sta se smučarja ponesrečila.

o. Zveza Slovenje z jadranskimi vlaki. Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani je bila anketa o jadranskih vlakih. Na anketi sodelujejo predstavniki tujskega prometa Češkoslovaške, Madžarske in Jugoslavije. Sklenjeno je bilo, da se izboljšajo železniške zveze našega Jadrana s Češkoslovaško in Madžarsko.

o. Na Gorenjskem je padel siv sneg. Nekateri pokrajine na Gorenjskem so pokrite s pepelkasto sivim snegom. Čim bolj je južno vreme, tem temnejši postaja sneg. Znanstveniki sklepajo, da je sivi prah že s snegom padel na zemljo.

c. Eksplozija plinske cisterne so preprečili ponoči celjski gasilci. Na kolodvoru se je vnela cisterna s plinom za razsvetljavo železniških voz in bi stredila eksplozija, ki bi lahko povzročila veliko gmotno škodo in nevarnost za okolice, če ne bi gasilci pravočasno záprli pipe, še predno se je zanesel požar v notranjosti cisterne.

c. Promeščen je iz banovinske bolnišnice v Novem mestu v celjsko bolnišnico g. dr. Avgust Spacapan, iz Celja v Novo mesto pa g. dr. Marija Bregant.

c. Kino Dom v Celju predvaja do ponedeljka film Paule Wesely »Zračno življenje«.

c. Težka nesreča v rudniku. V celjsko bolnišnico so prepeljali večeraj popoldne reševalci s kolodvora rudarja Zupana Rudolfa iz Praprotnika in zaposlenega v rudniku v Hrastniku. Podsula ga je zemlja in mu zlomila obe nogi ter ga težko poškodovala po vsem telesu, rokalah in obrazu.

o. Besedilo monarhovega sporazuma na božični karti. Gospa inž. Maci Mesler iz Siska se je zelo iznenadila, ko je dobila od svoje prijateljice iz Londona božično karto, na kateri je bilo besedilo

monarhovega sporazuma s faksimilni podpisov tega sporazuma.

n. Pet kaznivencev je pobegnilo iz zapora v Novem Sadu. Begunci so prekopali zid in skozi odprtino zlezli v svobodo.

n. Triletni deček zgorel. Med igro pri peči se je vzgala obleka triletnega Ivana Skrgiča iz Čakovca. Deček je bil hipoma vren v plamenih in je živ zgorel.

n. Potres v Crikvenici. V Crikvenici so občutili več zaporednih potresnih sunkov, ki jih je spremljalo podzemno gmenje. Nastal je silen veter, ki je morje močno razburkal.

n. Ubil ženo, ker ni zamenjala srečke, ki je zadela 100.000 dinarjev. Mita Pavlovski iz Novega Sada je ustrelil svojo ženo, ki ji ni mogel odpustiti, da ni zamenjala srečko državne loterije za novo. Njegova srečka je namreč zadela 100.000 din, ki pa jih je po ženi krivdi večje drugi. Pavlov je bil obsojen na 11 let težke ječe.

n. Zaradi občine izvršila samomor. V Beravcih pri Vinkovcih je skočila v vodnjak in se ubila občinska babica Marija Klarič. Žena je izvršila samomor, ker ji občina ni hotela izplačati večje vsote, ki si jo je zaslužila kot babica.

Pred gradnjo novih cest v Sloveniji

Gradbeno ministrstvo je napravilo načrt o zgraditvi modernih državnih cest. Ta načrt je že odobren. Ministrstvo namerava zgraditi 4135 kilometrov modernih državnih cest, v skupni vrednosti približno štiri in pol milijarde dinarjev.

V državnih banovini se bodo gradile naslednje ceste: Ljubljana—Jesenice—Labore—Naklo, Jesenice—državna meja, Maribor—St. Ilj, Maribor—Slovenska Bistrica, Ljubljana—Celje, Celje—Maribor, Ljubljana—Novo mesto, Ljubljana—Sušak, Ljubljana—Logatec—državna meja in ceste skozi mesta ob državnih cestah.

Z ministrskim odlokom je odobrenih za gradnjo cest v Sloveniji skupno 209 milijonov din, za savsko banovino 226, za vrhasko 115, primorsko 100, drinsko 160, zetsko 165, danavsko 225, moravsko 165 in za vardarsko banovino 220 milijonov dinarjev.

Oče: »Mihec, ponudi svoj prostor staremu gospodu!«

Mihec: »Nima smisla, v gospodov desopis tako ne moreš skiliti, ker si pozablil doma očala!«

Ne pozabi naročnine!

Maribor

Na obisku pri bivših barakarjih

SAMO ENO ŽELJO SE IMAJO: DELO IN ZASLUŽEK ZA VSAKDANJI KRUH.

Pot me je vodila mimo novih stanovanjskih hiš, ki jih je mestna občina zgradila za barakarje. Štiri lepe hiše, v katerih je 80 precej velikih sob s štedilnikom, daje streho 80 bivšim barakarjem, ki imajo skupno 315 družinskih članov. Bivši barakarji se kar ne morejo navaditi na udobnost, ki jih imajo v novih občinskih hišah. V barakah smrdljive luknje — tam lepe sončne sobe, polne zraka in zdravja. V barakah tema ali borna leščerba, v novih hišah električna razsvetljava. Tudi vodovod imajo; kleti in podstrešje ima vsaka stranka in angleška stranišča jim je zgradila mestna občina. Vsak stanovalec plača občini 100 dinarjev, če pa tega ne zmore, mu priskoči na

pomoč socialno-politični urad bodisi z zaplaviteljno bodisi z denarno podporo.

Bivši barakarji se počutijo v novih stanovanjih kakor prerajeni. Vrnili so jim je veselje do življenja, dela in do — poštenja. Dve stanovanjski sta še prosti. Namenjeni sta za primer hitre deložacije onim, ki jih ta zadene.

V razgovoru z bivšimi barakarji sem spoznal veličino socialnih akcij, saj so bili ti bedniki ob 12. uri potegnjeni iz socialnega blata današnjih dni. Skoraj otroško se veselijo nekdanji barakarji lepim stanovanjem, velikim oknom, dobrih štedilnikov, vsega, kar so dobili od mestne občine. Samo eno željo se imajo: delo in zaslužek za vsakdanji kruh.

Pred akademskim plesom

MARLJIVE IN SKRBE PREDPRIPRAVE ZA ELITNO MARIBORSKO PREDSTAVO

Kot smo že večkrat javili, prireja »Akademski podpora zadruga« 5. t. m. velik akademski ples. Mariborski akademiki — člani zadruge — že dokončujejo vse priprave, da bo njihova prireditev čim bolj uspešna in zadovoljivejša. Okusni, od njih samih izdelani, plakati po izložbah, reklama v kinih ter stotine razposlanih vablil opozarjajo in vabijo mariborsko družbo na obisk akademskega plesa, ki je postal tekom let najpriljubljenejša plesna prireditev v mestu.

Če pa pogledamo še bližje v vse priprave, lahko opazimo letos prav posebno vlogo, s katero dovršujejo v dvorani zadnja dela. Dekleta ovijajo šotore, oblagajo z zavosami in dekorativnimi stenami posamezne prostore in marsikatero je pri delu pozabila na sicer tako nezbežno promodeno. Fantje vlačijo težke lestve, zbijajo odre, urejajo dekoracijo odra, sami nameščajo luči, oleandre, vidimo jih pa tudi, kako znašajo v vrhanjih koših iz mesta steklene dobrih vin — tudi za izbiro vin se najdejo med študenti največji strokovnjaki. Vsa dela

v dvorani in pri drugih pripravah upravljajo sami prireditelji: od osnutka za vabila in dekoracijo dvorane pa do zadnje izvedbe.

Prireditelji so prepričani, tak vtis dobi vsak, ki jih povpraša malo o njih pripravah, da bo ples uspel v zadovoljstvo mariborskih družbi in tudi njim. Na eni strani večer nepriljubljene in vedre zabave ob priznani dobri godbi, na drugi strani pa zadovoljstvo nad svojim uveljavljenjem, pa tudi materialen uspeh je tudi po našem mnenju zagotovljen letošnjemu akademskemu plesu.

Kakor smo informirani, bo »Akademski podpora zadruga« porabila ves prebitik prireditve v dobrodelne svrhe. V prvi vrsti čaka dograditve v surovem stanju že postavljeno akademsko okrevališče na Pohorju, katerega sliko boste lahko videli na ličnih razglednicah, ki se bodo prodajale na plesu. Čakajo pa še tudi drugi načrti za pomoč mariborskih akademikov, o katerih smo svoččas že obširneje poročali.

Mnogo uspeha, akademiki!

Vlom v evangelijsko župnišče

HIŠNIK JE VLOMILICE PREPODIL, DA NISO PRIŠLI DO GLAVNEGA PLENA

Preteklo noč so doslej še neizsledeni storilci vlomili v evangelijsko župnišče v Trubarjevi ulici. Vlomilci so iz Krekove ulice preplezali vrtno ograjo in za lotili večnih vrat. Ker so bila vrata župnišča znotraj zaklenjena, so storilci izrezali pod ključavnico luknjo, skozi katero so vrata odklenili. Spremljala pa jih je velika smola. Pri odpiranju pisarniških vrat se jim je zlonil vetrih. Zato so kar celi spodnji del vrat izrezali in skozi veliko odprtino zlezli v pisarno. Tam so vlomili v pisalno mizo in prebrskali vse predale. Iskali so denar. V nekem pre-

datu so našli za okoli 1000 dinarjev drobiža. Nato so se rokoma vili lotili velike ročne blagajne in jo odnesli na hodnik. Ropot, ki so ga povzročali vlomilci, ko so se s sekuro lotili železne blagajne, je slišal hišnik, ki je vlomilice prepodil. Bla-

gajna je ostala na hodniku. V njej je bilo preko 20.000 dinarjev gotovine. Odprtino v večnih vratih so zamašili z dvema žepnima robcema, ki jih ima sedaj policija. Sekiro so dobili v dvornici, kamor so tudi vlomili. Na delu je bil daktiloskop z. Grobin in policijski pes.

m. Ljudska univerza v Studencih. Danes predava prof. B. Stupčan ob letu 1848. Slike; brez vstopnine!

m. 80-letnico slavi jutri ga. Matilda Brože, soproga vodje Girlove tiške razne v pok. Skrbni in maljivi jubilatki še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

m. Brivnice in česalnice bodo jutri na praznik Sv. Treh Kraljev zaprte ves dan.

m. Preminula je soproga višjega pi-sarniškega oficijala ga. Greta Zorjan. Pogreb prerano umrle gospe bo v soboto ob 16. in na pobeškem pokopališču. N. p. v m.!

m. Mesto jotiškega zdravnika je razpisano pri okrožnem sodišču v Mariboru. Pojasnila pri predsedništvu sodišča.

m. Pravoslavna parohija v Mariboru obvešča svoje vernike, da bo služba božja prvi dan Božiča, 7. t. m., ob 9.30. uri, drugi dan, 8. t. m., ob 9.30. uri in tretji dan ob 9.30. uri v vojni kapeli v Melju.

m. Proslava pravoslavne badnjaka ob 6. t. m. s povorko, ki bo krenila ob 13.30 iz kasarne Vojvode Putnika. Sprejem badnjaka ob 17. v Kazini.

m. Davčna uprava poziva vse osebe in podjetja, ki proizvajajo, kupujejo in prodajajo zlato ter vse zobovje, da si čimprej nabavijo kontrolnik.

m. Lutkovno gledališče Sokola Maribor-matica vprižori v petek, 6. jan., t. v nedeljo, 8. jan., ob 15. uri igrice »Gasperček gre v svet«.

m. Člani jezdnega odseka Sokola se udeležijo v petek, 6. t. m., badnjaka. Zbirališče v krojih v kasarni ob 13. uri.

m. Mariborska carinarnica v decembru. Pretekli mesec je imela tukašnja carinarnica 7.895.516,75 dinarjev dohodkov, od česar odpade na uvoz 7 milijonov 855.846,25 dinarjev, na izvoz pa din 39.670,50. Depoziti so znašali 1 milijon 397.343,85.

m. Siromasen invalid, star 65 let, poročen ter oče 2 nedoletnih otrok, ki so skoraj brez obleke, vljudno prosim vsa dobra srca za obrabljeno obleko. Naslov za dopise: Hramus Franc, Maribor, Pregljeva št. 10.

»Pohvale vredno: Poznana mariborska trgovina Josip Sraj je sredi najhujše zime napravila veliko od-

prodajo toplega perila ter pletenin in to po zelo znižanih cenah.

* Rosita Altea Chanson Hispano Maures v Veliki kavarni.

* Hotel »Orel« ima na sv. Tri kralje ob 5. uri zjutraj odprto. Vabi na kislino in golaževo juho. Vsako soboto in nedeljo koncert.

V. PRIMORSKI PLES

7. januar Narodni dom

* Dan za dnem se dogaja, da se naši slovenski možje, ki so odšli v svetovno vojno, vračajo iz ujetništva. Kako žalosten je njihov povratek, boste videli nazorno v igri »Vrnitev«, ki jo ponovi na praznik sv. Treh kraljev, 6. t. m., ob 5. pop. Ljudski oder v režiji g. Malca, člana Nar. gledališča.

* Najcenejša knjiga je vsakoletni Ljubljanski Zvon, ki prinaša v 12 številkah in na 600 straneh in čez najnovejšo prispevke slovenskih književnikov, kritikov in esejstov. Naročite se na revijo, ki že od Stritarjevih časov dalje oznamia ideje napredka in svobode. Celoletna naročnina je din 120 (dijaška din 90), plačljivo tudi v mesečnih obrokih.

»Zelena smrt«

Nočna lekarniška služba: lekarna sv. Areh. Glavni trg, tel. 20-05; Magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu 3, tel. 22-70.

Kino

* Grajski kino. Do vključno petka, 6. jan., »Večerna elegija«. Lil Dagover v glavni vlogi. Od sobote dalje velika opereta »Nanon«.

* Esplanado kino. »Nesmrtna pesem« (Sveta noč, blažena noč). Prekrasni film o pesmi miru, ljubezni in spravi.

* Union kino. Do vključno petka »Poslednji voz iz Madrida«, najbolj aktualni film sedanosti, Film svetovnega slovesa.

* Zvočni kino Pobrežje, 6., 7., 8. jan. 1939 »Vesele žene« z Magda Schneider.

Mariborsko gledališče

Četrek ob 20.: »Vse za šalo«. Red C.

Petek ob 15.: »Pokojnik«. Znizane cene. Ob 20.: »Aida«.

Sobota ob 20.: »Prevara«. Zadnjič. Znizane cene.

Nedelja, 8. januarja, ob 15. uri: »Vse za šalo«. Ob 20. uri: »Kralj na Betajnovi«. Znizane cene.

Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto se ob znanih cenah od letošnjega repertoarja posavlja zelo prisrčno sprejeta Standerjeva kmečka igra »Prevara«. — V nedeljo sta dve predstavi: popoldne — posebno ugodno za okolice — domači letošnji operetni slager »Vse za šalo«, zvečer pa Cankarjev izvrstni »Kralj na Betajnovi« ob znanih cenah.

Kultura

Karel Čapek v svetovni literaturi

S Karlo Čapkom, ki je umrl ob koncu leta naglo in nepričakovano, ni izgubila svojega velikega mojstra samo bratska Češka, ampak vsa svetovna literatura sploh, saj je bil med tistimi sodobnimi pisatelji, ki se največ prevajajo. Do tako široke poti v svet mu je pripomogla njegova aktualnost. Kakor le malokd med nami sodobniki, je znal veliki pokojnik pisati iz neposrednega življenja za neposredno življenje, in vse, kar je ustvaril, je bilo ogledalo našega spačenega in skrotovčenega časa. Zato bo verjetno ostal Karel Čapek bolj pisatelj sedanosti, kakor bodočnosti, ki bo zabrašla marsikatero njegovo potezo, ki je bila za časa njegovega življenja najbolj opažena in cenjena.

Karel Čapek je spadal tako izrazito v vrsto tistih pisateljev, ki so dosegli že za življenja najvišjo slavo in popularnost, v nasprotju z mnogimi drugimi, katerih pomen odkrije človeštvo šele tedaj, ko jih že davno ni več v občestvu živih. Za pisatelja malega naroda je skoraj neverjeten uspeh, ki ga je Čapek dosegel v zamejstvu. Nobeden izmed čeških pisa-

teljev ni bil v preteklosti ne v sedanosti toliko prevajan v tuje jezike, kakor on, in nobeden ni imel kot avtor gledaliških del toliko gledalcev. Njegove drame so se igrale sto in stokrat na čeških odrih in prodrle so daleč v tuji svet. Dve (R. U. R. in Belo bolezen) smo videli tudi v Mariboru.

Najbolj čitana Čapkova knjiga so bili »Pogovori z Masarykom«. Samo v češkem izvirniku je izšla v nakladi 172.000 izvodov, v zamejstvu je pa doživljal 12 izdaj v 10. jezikih. Dobil so jo tudi mi Slovenci. Izmed romanov je dosegel v originalu največjo naklado, 28.000 izvodov, njegov zadnji, »Prvi parta«. Izmed ostalih njegovih knjig so bila najbolj čitana njegova »Pisma iz Anglije« (25.000) sledi pa jim »Pot na sever« (23.000). Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so večino njegovih del prečitali desetstični naročniki »Lidovih Novin« še preden so izšla v knjižni obliki.

Drama »R. U. R.« je izšla v češčini v neslučni nakladi 15 tisoč izvodov. Tako visoke naklade ne dosežejo drame navadno niti pri največjih narodih. Drama je pa

dosegla rekorden uspeh tudi v tujini. Izdana je bila petnajstkrat v 13. jeziki, med njimi v slovenščini. Ta drama je skupaj z »Življenjem žuželke« in »Stvarjo Makropulose« izšla celo v japonščini. »Boj z močerad« je bil preveden na osem tujih jezikov in izdan v 12. izdajah, do čim je bila »Dašenka« prevedena na sedem jezikov. Skupno so izšla Čapkova dela: romani, novele, pravljice, drame itd. v prevodih v 127 izdajah, in njihova skupna naklada presega daleč milijon izvodov.

O številu predstav Čapkovih dram je mogoče ustvariti samo približen pregled. »R. U. R.« so igrali na čeških odrih več tisočkrat. To dramo so igrali tudi skoraj po vseh kulturnih državah sveta na velikih in malih odrih, a največ predstav za njo je dosegla »Iz življenja žuželke«. V zadnjem času je nastopila zmagoslavno po svetu »Bela bolezen« in za njo »Matis«. Njegovih dram nazadnje niso smeli igrati samo v Nemčiji, Italiji in Grčiji. Nekatere so bile tudi filmane. Njegovo zadnje delo, »Mater«, so igrali doslej v Angliji, Estoniji, Franciji, Nizozemski, Jugoslaviji, Madžarski, Romuniji in Švici, in to skoraj neposredno po češki krsni predstavi.

Članki in drugi kratki spisi Karla Čap-

ka so izhajali po vseh pomembnejših evropskih časnikih in časopisih, da je o njih skoraj nemogoče točen pregled. Na ta način je stal Karel Čapek neprenehoma v živem stiku z vsem kulturnim svetom. Njegovo ime je bilo znano povsod in predlagano je bil tudi za Nobelovo nagrado, toda prerana smrt mu je onemogočila to najvišje priznanje.

k. Teopisti Slavko Lukman je prireditelj na Silvestrovo zvečer in na Novo leto popoldne v kavarni »Astorija« koncert opernih aril in pesmi, ki je vsestransko lepo uspel. Lukman, ki se je nedavno vrnil iz Italije, je od svojih zadnjih nastopov v Mariboru glasovno in tehnično znatno napredoval. Bilo bi potrebno, da bi se mu omogočilo delo v urejenejših razmerah, ki bi mu zagotovile nadaljnji razvoj v okviru njegovih lepil pevskih sposobnosti.

k. Puščavski Tauber« pravijo Arabci tenoristu Mahamadu Abd-el-Vahhahu iz Kahirje, ki ga je sedaj angleška radijska družba angažirala za vrsto koncertov za svoje oddaje v arabskih. Pogodili so se tudi z znanim vzhodnim violonistom Samijem Cavaiem za nekaj nastopov.

V POČASTITEV ROJSTNEGA DNE NJ. VEL. KRALJICE MARIJE
pridružijo združena Sokolska društva v Mariboru
III. SOKOLSKI PLES
V SOBOTO, DNE 14. JANUARJA 1939, V VSEH PROSTORIH SOKOLSKEGA DOMA
Vstopnina din 15-

Gospodarstvo

Kako sanirati vinogradništvo?

PRIZADETO VINOGRADNIŠKO PANO GO JE TREBA TEMELJITO SANIRATI. BANOVINSKI SKLAD ZA OBNOVO VINOGRADOV.

Ena izmed glavnih kmetijskih panog Slovenskih goric je vinogradništvo. Velik del pokrajine je izključno navezan na to panogo, ki donosa posebno ob boljnjih letih mnogo vina za izvoz, kar daje lep vir dohodkov.

Ako pogledamo na stanje vinogradništva v prejšnjih letih, ugotovimo na žalost, da ta panoga leto za leto propada, česar so krive številne vremenske neprijetnosti in neugode. Peronospora je pred dvema letoma hudo prizadejala vinogradništvo, kar se bo čutilo še nekaj let.

Ob času, ko je vinogradništvo tako prizadeto, je pričelo vidoma hirati, posebno stari nasadi popolnoma propadajo. Potreba po obnovi je čedalje večja. V takšnih razmerah so bili osobito prizadeti mali vinogradniki, ki niso imeli potrebnih sredstev za nabavo potrebnega Skropiva.

Velika ovira napredku vinogradništva tiči v premajhnem povprečevanju s strani banovine. Dohodek na trošarini je v primeri s podporami za pospeševanje vinogradništva dosti večji in dosega letno v vsej banovini okrog 15.000.000 din, dočim je banovina dajala na razpolago v banovinskem proračunu za vinogradništvo le 355.000 din, kar je pač za posamezne vinogradniške okraje malenkostna vsota. Skrajni čas je, da se posveti na tej podlagi našemu vinogradništvu ona pažnja, ki jo zasluži.

Javna uprava bi naj to delo primerno usmerila in preskrbela sredstva. Potrebno bi bilo, da se pri banki upravi osnuje sklad za obnovo vinogradov, iz katerega bi se dajala brezobrestna posojila rovnim vinogradnikom na dobo 10 let. Za vinogradniške okraje bi bilo potrebno dati v proračun znesek okrog 35.000 din kot plačilo obresti za posojilo pri nakupu modre galice. Potrebno je ukiniti carino na Skropiva. Tako bi bila omogočena tudi revnejšim vinogradnikom boljša eksistenca.

Važno vprašanje postaja tudi vinarska strokovna izobrazba vinogradnikov in tudi viničarjev. Tukaj so potrebni krediti za vinarske (o obnovi vinogradov) in kletarske (o novejših načinih solanja vina) tečaje. Banovinska vinarska šola na Kapeli naj bi se spremenila v enoletno kmetijsko šolo za sinove malih posestnikov-vinogradnikov in viničarjev, ker jo sedaj posejajo skoroda le posestniški smolvi. Za viničarje in njih sinove je treba po okrajih organizirati viničarske tečaje v zimskem času (14 dnevne), ter ob raznih sezonskih delih (enodneve) in jim tako dati priliko, da se strokovno izobrazijo.

Nujna je tudi potreba ustanovitve združnih vinskih klet v središčih vinskih okolišev. Te kleti bi bile potrebne v Ljubotomeru in v centru vinarskega okoliša v

okraju Maribor levi breg. Te zadruge naj bi poslovale pod javno kontrolo. Kletarski aparati naj bi se oddajali po znižani ceni vinarskim organizacijam.

Z uredbo o sanaciji vinarstva naj se čimprej prepove naprava vinogradov v ravninah. Za to bi se naj izdalo v finančnem zakonu tozadevno pooblastilo ministrskemu svetu. Enako bi bilo potrebno vnesti v finančni zakon kazenske sankcije proti zakonitim trsničarjem, ki jih sedaj ni mogoče zatreči. Večjo pažnjo naj bi posvetila banovina tudi zatiranju samorodnice-smarnice, ki je našemu vinogradništvu v veliko škodo. V zameno je samorodnice bi se naj dajalo iz banovinskih nasadov sadno drevice, ali pa za vinorodne lege cepilneke brezplačno.

Večjo pažnjo bi trebalo posvetiti vinskim razstavam, združenim z vinskimi sejmi. Enako zasluži podporo tudi vinske organizacije.

To so pereče potrebe našega vinogradništva, ki kličejo po nujni rešitvi. Merodajni čimtelji naj upoštevajo potrebe in težnje našega vinogradništva, ki ga je treba dvigniti na višjo stopnjo, da do dosegle ono višino, da katere se po terenskih in podnebnihih prilikah dvigniti da. Naš vinogradnik pa bi prešel na pot napredka, kar bi koristilo tudi drugim stanovom.

g Novo podjetje. V Radečah pri Zid. mostu sta brata inž. Milan in Franc Hmelj osnovala podjetje, ki izdeluje lahke in izolirane gradbene plošče in ploščice, ki jih je dobili na trgu pod naslovom »Zolita«. Nov gradbeni material se izdeluje po angleško-nemškem sistemu in izvrstno služi pri gradnjah za izolacijo. Podjetje, ki je v domačih rokah, bo s svojo proizvodnjo lahko izrnilo s trga tuje tovrstno blago, ki ga dobivamo iz inozemstva.

g Uvoz zajcev in kuncev iz ČSR je spet dovoljen, ker je prenehala kužna bolezen, ki je razejala med zajci v ČSR.

g 270 vagonov puranov je Madžarska izvozila za Božič v London.

Borava poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2387,20—2425,20, Berlin 1766,12—1783,88, Bruselj 740,50—752,50, Curih 995—1005, London 203,10—204,30, New York 4374,25—4434,25, Pariz 114,85—117,15, Praga 151—152,05, Trst 231,25—234,35.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 471—472, 4% sev. agrarji 59—95,50, 4% agrarji 60—63, 6% dalm. agrarji 89—89,50, 6% begl. obv. 89,50 d., 7% stab. pos. 97,50—98, 7% inv. pos. 99—100, 7% Blair 91 d., 8% Blair 97 d, Delnice: PAB 226—227, Narodna banka 7,700 d., Trbovlje 179—183.

Št. III ob prevratu 1918

Jože Poljanec, strok. učitelj v pok.

Meni so bila poverjena poročila in obvestila o dogodkih na raznih svetovnih frontah, o bodoči opredelitvi avstrijskih narodov po njihovi naravni pripadnosti in osobito o Slovencih, katere sprejema v bratskem objemu in zedinjenju s Srbi in Hrvatji lepa in bogata Jugoslavija. Na velikem solskem zemljevidu, katerega sem razprostril pred oči radovednih in na katerem sem z barvnimi kredami približno očrtal meje bodočih držav, sem lahko prepričevalno dokazal naravno skupnost in povezanost južnih zemljepisnih enot in narodov.

V nedeljo, 24. novembra, je bil v Št. Iliju velik ljudski tabor, katerega so se udeležili tudi Slovenci iz Marije Snežne, Sv. Jakoba, Jarenine, Sp. Sv. Kungote, Svečine in še iz drugih krajev, iz Maribora pa so prispele odlični govorniki v spremstvu lepega števila narodnjakov. Prisel je tudi g. Vrstovšek, poverjenik minister za uk in bogocastje, in nekaj srbskih častnikov, ki so se tisti čas mudili v Mariboru. Pričakovali smo jih na železnici in jih spremili do »Slovenskega doma«. Tam je bil postavljen na prostem ob ste-

ni velik govorniški oder, nad njim pa je visel med venci in napisi znak našega zedinjenja »SHS«. Na velikem travniku so se zbrale množice radovednih in vsi razredi mladine petrazredne slovenske šole pod nadzorstvom vsega učiteljsstva. Govori so se vrstili po lepem razporedu in so po svoji vrednosti nadkriljevali vse, kar se je dotlej storilo za prehod obmejnih Slovencev, močno so podkrepile vse naše domače delo, vsa naša stremjenja in prizadevanja ter razkrili pogled v lepšo bodočnost. Po slavnostnem ljudskem shodu je g. župnik pogostil poleg drugih tudi srbske častnike. Rad omenja ta obisk kot zadoščenje za prestano gorje, ko so ob izbruhu svetovne vojne po nedolžnem zatožili, da je v župnišču skrival srbske častnike. Za me je bil ta dan najnapornejši, kar sem jih lebil kot poveljnik Narodne straže v Št. Iliju. Med naše narodno razpoloženo ljudstvo se je pomešalo le nekaj naščuvanih rogoviležev, ki so hoteli tej slavnosti zadati sramotno znak medsebojnega sovraštva in pretepanja, kar pa se jim ni posrečilo. Ta dan lahko smatramo za datum samoodločbe obmejnih Slovencev, ki so spredvideli, da pripadajo po vseh naravnih zakonih k južnoslovenski državi.

Prve dni po ustanovitvi varnostne straže so bili skoro vsak dan sestanki

Sport

SK Železničar gre na turnejo po Srbiji

SK Železničar je v pogojanjih z raznimi železničarskimi klubi v Srbiji radl dalje turneje koncec januarja. Kakov vse kaže, bodo pogajanja v kratkem zaključena. Na sporedu so tekme v Skopju, Nišu, Smederevem, Beogradu in Indijii, povsod bodo igrali naši železničarji z železničarskimi klubi. Z ozirom na to turnejo je SK Železničar odpovedal sedelovanje v Maverjevem zimskem cupu.

Klubski dan smučarjev

ISSK Maribor bo imel svojo obvezno prireditve na Pohorju v Ribnici v nedeljo, 8. t. m. Start in cilj pred gostilno Osrajnik, starta se ob 10. uri. Proga znaša 14 km. Tekmujejo seniorji in juniorji. Za tekmovalce so razpisana darila in diplome.

SK Železničar bo priredil v nedeljo, 8. t. m., svoj klubski dan. Start bo ob 9. pred gostilno Mandl v Zgornjem Radvanju. Proga vodi preko Pekar proti Reiserjevemu posestvu in nazaj, cilj bo na Sauerjevem travniku. Dolžina proga znaša 12 km. Tekmovanje je namenjeno seniorjem in juniorjem, prvi trije dobijo

Šah

Turnir v Hastingsu

Cetrto kolo je prineslo remis Pirc—dr. Euwe

Štiri partije od petih so bile v četrtem kolu remi in tudi peto bo verjetno enako končala. Golombek je igral izvrstno proti Szabu, ki je proti koncu imel igre v rokah, vendar je bil pristal na ponujeni remi. Igra med Pircem in dr. Euwejem je bila zanimiva. Bivši svetovni prvak je polzračno dobil takoj v začetku prednost. Vsi dral se v središču in Pirc je moral kmalu pokloniti kmetu ter pustiti Euweu dva lekača. Pircčeva kraljica je zašla popolnoma na roh, šahovnice in povrh tega je prišel še v časovno stisko. Vendar se mu je posrečilo najti edini možni izhod, zaradi katerega dr. Euwe ni mogel uveljaviti svoje prednosti. Po prekmintvi sta z zedinila na remis. Ostale partije so končale remis, razen partije Klein-Taylor, ki je bila prekinita.

Stanje po 4. kolu: Landau in Szabo 3, dr. Euwe 2½, Pirc, Golombek in Thomas 2, Milner-Barry 1½, Klein 1½ (1), Sergeant 1 in Taylor ½ (1).

König vodi v rezervnem turnirju. Po četrtem kolu rezervnega »A« tur-

darila, ostali pa diplome. Prijave se sprejemajo do pol ure pred startom.

SK Rapid bo na klubski dan v nedeljo priredil smuško tekmo z Male Kope do Tajzla.

Budge premagal Vinesa

Donald Budge, pred svojim prestopom med profesionalce najboljši amaterski teniški igralec sveta ter wimbledonski zmagovalce 1938, je včeraj prvič nastopil kot profesionalce proti svojemu rojaku Ellsworthu Vinesu v Madison Square Gardenu ter je iznenadil s sigurno zmago v treh setih 6:3, 6:4, 6:2. Za srečanje je vladalo ogromno zanimanje, prisostvovalo je 16.000 gledalcev.

SK Ljubljana je brzojavno obvestil odbor za pritrjevanje tekem za zimski pokal, da je igršče v zelo slabem stanju, ter je zaprosil za odgoditev tekme z Gradjskimim.

s. Hela Kovačeva in Drago Mitč bosta sodelovala na teniskem prvenstvu skandinavskih držav na pokritih igriščih v Stockholmu. Izmed več Američanov, ki so bili povabljeni, se je odzval samo Frank Bowden.

s. Henry Armstrong, ki brani naslov in Arizemendi se bosta 10. jan. boksalu v New Yorku za svetovno prvenstvo lahke teže.

nirja je na čelu naš moister König s 3½ točkami pred Miesesom 3 (1) in Luckisom 2½. V četrtem kolu je remiziral s Saemischenen.

V rezervnem »B« turnirju je na čelu Ritson-Morry s 3½ točkami pred Perlmutterjem 2½ (1) in van Setersom 2½.

Partije iz Hastingsa

Igra čamskega kmeta

(4. kolo v Hastingsu)

Bel: dr. Euwe Črn: V. Pirc
1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. Sc3, Lg7 4. e4, 0—0 5. f3, d6 6. Le3, e5 7. Se2, exd4 8. Sxd4, c6 9. Le2, Te8 10. Sc2, d5 11. exd5, exd5 12. exd5, Lf5 13. Kf2, Lxc2 14. Dxc2, Sxd5 15. Sxd5, Dxd5 16. Lc4, De5 17. Db3, Te7 18. Tael, Da5 19. Lf4, De5+ 20. Kg3, Sc6 21. Txe7, Dxe7 22. De3, Dd7 23. Dd3, Sd4 24. Kf2, b5 25. Lb3, a5 26. Tc1, Te8 27. Ld1, Txe1 28. Lxc1, Dd6 29. Le3, h5 30. f4, Lf6 31. a4, bxa4 32. Lxa4, Db4 33. b3, Kg7 34. Dc4, Dd6 35. Le8, Se6 36. Dc6, Dd3 37. Dd7, Dc2+ 38. Kf3, Sd8 39. Dd5, Se6 40. Dd7 in remis.

s. Šahovski match bosta v petek igrala SKZ in UNJZB v dvoranji restavracije »Novi svet« v Mariboru. Pričetek ob 14. pop.

V SOBOTO NOVI ROMAN:

„ZELENA SMRT“

NAROČAJTE „VEČERNIK“!

domačega narodnega sveta pod predsedstvom gosp. župnika. Obravnavali smo sproti vsa vprašanja, posebno pa ureditev aprovizacije. Revnejšim slojem smo pripomogli, da so prišli do svojih pravic pri nabavi življenjskih potrebščin, ki so se dobivale takrat le na karte. Tudi petrole, usnje, podplate, tobak itd. so dobivali vsi brez izjeme na posebna izkazila. G. Swaty st. je bil predvsem zaščitnik revnejš in mu gre v prvi vrsti zasluga, da se je vršila aprovizacija brez vsake pritožbe. Na vsaki seji je sprožil kako novo koristno misel.

Važna je bila rešitev šolskih zadev v Št. Iliju. Na domači petrazredni slovenski šoli je bilo potrebno načelo narodne obrambe dvigniti na prvo mesto, vobče usmeriti vso vzgojo mladine velikemu zgodovinskemu času primerno. Na prvi domači učiteljski konferenci sem moral prav odločno nastopiti, ker se je konferenca sama že pričela tako, kakor da bi se nič ne spremenilo. Opozoril sem vse navzoče, da se od te ure ne bodo več upoštevali kakršni koli uradni dopisi iz Gradaca ali pa od katere koli druge strani, temveč samo oni, ki jih pošlje pokrajinska vlada iz Ljubljane. Šolski vodja in vse učiteljsstvo se mora brezpogojno ravnati po teh navodilih in novih predpisih. Da se bo to moje sporočilo točno iz-

vajalo, bom z vso pozornostjo skrbel sam kot poveljnik obmejne straže, za kojega me je imenoval v lastnoročno napisanem pismom g. A. Vrstovšek, poverjenik za uk in bogocastje v Ljubljani. Beseda je zalegla. Dosegel sem, da ni nikdo škodoval, če že ni bil vnet, da bi koristil. Prepričan pa sem bil o tovariški Anici Zorkovi, da je moj predlog sprejela z odkritosrčnim navdušenjem, ker je bila vedno slovenska narodna učiteljica.

Iz Maribora smo dobili od Narodnega sveta poziv, da po katalogih nemške duzrednice določimo resnično število nemških učencev iz Št. Ilija, število nemških učencev iz sosednjih šolskih okolišev in število slovenskih otrok, ki so po zablodah svojih staršev prišli ob pravico do narodne vzgoje in zablodli v to šolo. Obiskal sem službeno šolskega vodjo g. Gordona in zahteval vse kataloge tekočega šolskega leta. Ves iznenaden je odklonil mojo zahtevo, češ, da je kot vodja šole tudi čvar šolskih uradnih spisov in da katalogov ne da iz rok. Sele ko sem mu prestavil uradni poziv na nemščino, se je vdal, rekoč, da ima pač toliko zaupanja do mene, da mu jih bom vrnil nepoškodovane in neoskrunjene.

(Se nadaljuje.)

Razno

DRUZINSKI VEČER PRIREDI

pevski zbor pek. mojstrov v soboto, dne 7. januarja 1939. v Gambriinovi dvorani. Na sporedu je peclje, godba, sospevki, komični nastopi in srčni srečolov. Začetek ob 20. uri. Vstopnina prosta. Pri jateljeli solidne zabave dobrodošli. 4342

POSOJLO DO DIN 5000.

lahko dobijo takoj vsi državni in samoupravni uradniki, oficirji, orožniki, železničarji in upokojenci, oženjeni brez porokov in zvezi vezane študije in brezplačni zavarovanjem za slučaj smrti na dolgoročne mesečne obroke. — Brezplačna poljsna daje vsa ki lad med 18.—20. uro zvečer v hotelu »Mariborski dvor«. Leskošek Alojz, bančni zastopnik, Maribor, Ob bro du 3-I. 21

OTROŠKI VOZIČKI

vseh vrst najceneje. Ogledje si izlozbo pri »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva ul. 6. 64

VELIKI PROSTOR

sposoben za lesno trgovino, Bečnavska c. 1. 75

GRAJSKA KLET

v soboto hišna zabava, nova prvovrstna salonska kapela z dobrimi pevavicami, dnevno odprto do 2. ure jutraj. Zabava, petje in veselje. — Vsaki četrtak in petek morske ribe in specialitete, dobra ljutomerska in dalmatinska kapelica, primerne cene, dobra postrežba. Prilagodba se vodstvo. 79

GOSTILNA

v Mariboru se takoj odda. — Ponudbe na upravo pod »Agilna 1939«. 81

POJEDINA

najboljih travaric in jetrnih klobas lutri in v soboto, tudi najboljša štajerska vina. Se priporoča gotilna Mošča Stolna 8. 100

V NOVOEM LETU — NOVA ZALOGA ODLIČNIH KVALITET:

dišeči traminec, rdeči burgunde, rizling, silvanec in priznani mozavec. Čez ulico že od 1 litra naprej znaten popust. Restavracija Senica. 101

GAMBRINOVA DVORANA

Tschelgizjevo Bock sladno pivo, stalno sveže pekrsko vino, odlična kuhinja. Lepo prenovljena dvorana za vse prireditve na razpolago. Sprejemajo ohobenti. 104

Posesti

Na prodaj je

HIŠA na Ptujski cesti, primerna za trgovca ali obrtnika. Naslov v upravi. 93

TRISTANOVANJSKA HIŠA veliki vrt s sadnim drevjem in trto se prodaja, tudi da v najem. Obrežna cesta št. 25, Studenci. 95

Prodaj

SPALNICA nova, orehova, pobarvana, din 1800.—, Mizarstvo, Miklošičeva 6. 72

KONJSKI GNOJ se odda. Vojašniška ul. 11. 74

Elegantno TRISOBNO STANOVANJE (jedilnica, dnevna soba, spalnica, soba za služkinjo, kuhinja, kopalnica) zaradi odpotovanja naprodaj. Eventuelno se stanovanje lahko prevzame. Vprašati iz ljubeznosti pri P. Nedog, Razlagova ul. 22. 99

ZAGOVINA

na prodaj. Parna žaga Kauč-dek, Ruše. 102

POZOR! DYNAMO

(Zündlicht) in Akumulator za motor, motorno kolo BSA, starejša tipa, obročnica s transformatorjem za fotoelektre 3500 svetč za 220 in 110 voltov (mala poraba toka), razne žarnice, kopir-aparati ter druge potrebščine za fotografiranje in amaterije so po vsaki ceni na prodaj. Vsako popoldne. Ogledati Pobrežje, Miklošičeva ul. 1. 76

ELEGANTNA JEDILNICA

palisander, baročni stil, skoro nova, poceni na prodaj. Naslov v upravi lista. 98

Sobo odda

Lepo

OPREMLJENA SOBA svetla, snažna, se odda. Mesečno din 300.—, Luč in kurjava po dogovoru. Strossmayerjeva ul. 28-II, vrata 9. 48

MEBL. SOBA s kopalnico se takoj odda. Meljska 63-II. 69

Čista, opremljena

SOBA se odda ob Tomšičevem drevoredu. Stomškova 3-II. 70

Oddam lepo, sončno, suho

OPREMLJENO SOBO s kopalnico v novi hiši, Dalmatinska ul. 26. 87

Oddam lepo, prazno

SOBO Naslov v upravi. 103

SOBO veliko, prazno, oddam. Vprašati Kročevina, Aleksandrova c. 7, v Špeceriji. 108

Stanovanje

Spremita se

DVA GOSPODA na stanovanje. Gledališka 10, vrata I. 80

SOBA N KUHINJA se odda. Stritarjeva ulica 29, dvorišče. Ada Videčnik. 96

SOBO IN KUHINJO s pritliklinami v centru 1500 družina 3 odraslih oseb. — Orožnova 6, trgovina. 82

STANOVANJE sobo in kuhinjo, takoj oddam Tezno. Vpraša se Maribor, Ohegova ul. 4, žel. kolonija. 86

Lokal

POSLOVNI LOKAL v delavski naselbini na mestni periferiji, zelo primeren za pekarstvo ali mesarsko (prekajevalci) podružnico, se odda takoj ugodno večjemu podletju. Ponudbe zaprosene pod »Prometna točka« na upravo »Večernika«. 90

V nalem

TRGOVINO ali lokal za Špecerijo-galanterijo v okolici na prometni cesti v zamem v nalem. Ponudbe na upravo pod »Bo-dočnosti«. 88

Dopisi

ZLATEKI Pridi Kt. K. kot domjenoto tam sigurno! Tvoji Grunčič. 107

»Najlepša žena sveta 1930« je od do-mišljivosti zorela.

Kariera mladega dekleta, ki je bilo I. 1930 izbrano v Ameriki za »miss svete, se je minule dni končala na prav tragičen način. Njen zvoče naslov ji je zavrtel možgane, in namenoma se je zapletela v niz velikih, toda po večini izmišljenih ljubzenskih pustolovščin. Pogosto je spravljala v javnost vesti o sebi in ljudeh, o katerih je trdila, da so bili njeni ljubavniki; to so bila najuglednejša imena Zedinjenih držav. Ko se je takega življenja v Ameriki naveličala, je šla v Evropo v Monte Carlo. Tudi tu je

pusnila za seboj vrsto velikih afer. Ko se je zopet vrnila v Ameriko, je začela dajati novinarjem zmešane izjave, ki so bile tako čudne, da se je začela zanje zanimati policija. Pri pregledu najlepše žene sveta so specialisti ugotovili, da se ji je zmešalo. Tako bo nekdanja lepota končala svoje življenje v norišnici.

× Labodi na Temzi so rešili svojega onemoglega tovariša na ta način, da so bolnemu labodu s kijami držali glavo nad vodo in tako priplavali z onesvečenim labodom na obalo.

Stanovanje išče

DVOSOBNO STANOVANJE s kopalnico in sobo za služkinjo iščeta dva osebi za 1. april ali 1. maj t. l. Ponudbe pod »Dve osebi ali »Dve sobi« na upravo lista. 47

Iščem sončno

TRI ALI ŠTIRISOBNO STANOVANJE s kopalnico in drugimi pritliklinami v bližini državnega mosta za 1. marec ali april. Javiti takoj upravi lista pod št. »800«. 94

Službo išče

PRAV DOBER dijak instruiran I.—II. realno gimnazijo, tudi za stanovanje. Ponudbe na upravo pod »Takoje«. 78

TRGOVSKI POMOČNIK večš manufakture, konfekcije, Špecerije in usnja želi stalno službo. Ponudbe na upravo lista pod »Dobra moč, mlad ter zanesljiv«. 91

Popolnoma izveščana

PLAČILNA NATAKARICA mlajša, šedne zunanosti, zmožna kavicje, išče službo. Naslov v upravi. 92

Službo dobi

SAMOSTOJNA KUJARICA z dolgoletnimi spričevali, zdrava, snažna, vestna tudi v hiši, delih ter ima veselje da lahkega dela na vrtu se išče 15. I. ali 1. II. t. dvema osebama. Vprašati 3.—4. popoldne, Aleksandrova 22-I. 77

TRGOVSKI POTNIK v pleteninah se sprejme. Ponudbe pod »Trgovski potnika na upravo. 83

Rabim

DVA KROJŠKA POMOČNIKA tako. Modno krojašvo Krček Anton, Aleksandrova 23, Studenci pri Mariboru. 89

KOLESARJI!
Najcenejša popravila napravi čez zimo na vašem kolesu, motorju, šivalnem stroju
SPECIALNA MEHANIČNA DELAVNICA
BOGOMIR GRUBER, Meljska cesta 5

Okraj Dravograd! Mežiška dolina!
Nove hranilne vloge, vsak čas takoj izplačljive, sprejema in obrestuje do 5 odstotkov ter daje kratkoročna posojila:

Hranilnica in posojilnica pri D.M. na Jezeru v Prevaljah

Razpis
Mestno poglavarstvo mariborsko razpisuje 2 službeni mesti, in sicer:
Mesto mestnega cestnega mojstra in Mesto tehničnega uradnika II. kateg., oziroma vsako mesto, ki bi se vesled tega razpisa izpraznilo.
Za mesto mestnega gradbenega mojstra pridejo v poštev prosilci s strokovno izobrazbo, ki odgovarja nižji srednji soli, in z vsaj 5-letno prakso pri zgradbi cest z utrjeno površino.
Za mesto tehničnega uradnika II. kategorije pridejo v poštev gradbeni tehniki s koncano tehnično srednjo šolo in najmanj 5-letno prakso, ki znajo lepo risati.
Prošnje je vlagati pri mestnem poglavarstvu mariborskem do dne 1. februarja 1939. Prošnjam je priložiti: izpričevalo o rojstnem dnevu, o zakoniti zakonski zvezi, o letih otrok, šolska izpričevala, domovnico, potrdilo o dotedanjem poklicu in vedenju, zdravniško izpričevalo o zdravju in potrdilo pristojnega oblastva o ureditvi vojaške obveznosti.
Podpredsednik:
ZEBOT, I. r.

Kdor ima rev- mo ali gibt
VARAŽDINSKE TOPLICE
komur so zimski meseci čas občutnih bolečin, stori dobro, ako pride za kratko dobo v Varaždinske Toplice, da se reši bolzni in bolečin.
Konstantinova kopal' je urejena tudi zdaj za zimo, sobe, kopalnice in hodniki se ogrevajo, vse je pod isto streho, tudi kopaljska restavracija je v sami zgradbi. Nudimo vse ugodnosti za bivanje z nesezonskimi cenami, sobe din 20.—, kopeji 10.—, oskrba 30.—. Državni uradniki in upokojenci popust.
Zaradi omejenega števila sob je treba o prihodu vnapreji obvestiti.

Iščemo
več poštenih, zanesljivih in vestnih časopisnih raznašalcev
po možnosti s kolesom. Ponudbe na upravo lista pod »Raznašalec«.

Otvoritev SPECIALNE DELAVNICE ZA POPRAVILO PISARNIŠKIH STROJEV
Da zadovoljim živo občutni potrebi številnih mojih odjemalcev po vestnem in zanesljivem popravilu raznih pisarniških strojev, je s 1. januarjem 1939 priznani strokovnjak za popravilo pis. strojev vseh vrst g. Kuhtič odprl v Gosposki ulici št. 3
SPECIALNA DELAVNICA ZA POPRAVILO PISARN. STROJEV
Nad vse zanesljivi in sposobni mehaniki jamčijo za najskrbnejšo izvedbo vseh popravil.
Nudi se vam letni abonma za čiščenje pis. strojev pod zelo ugodnimi pogoji in jamčimo cenj. odjemalcem za brezhibno in redno funkcijo vseh strojev.
IVAN KARBEUTZ
generalno zastopstvo Adler pis. in rač. strojev,
Maribor, Gosposka 3, Tel. 26-42

PREPRIČAJTE SE IN SODITE!
GIF BATERIJA
JE IZREDNO DOLGO UPORABLJIVA!
IMA NEOMEJENO TRAJNOST SHRANJEVANJA!
IMA ODLIČNO MOŽNOST REGENERACIJE!

Zorjan Matija, višji pisarniški oficial, naznanja v svojem imenu, kakor tudi v imenu svojih otrok Tončka, Cite in Ivana in vseh ostalih sorodnikov, vsem sočustvujočim prijateljem in znancem žalostno vest, da je preminula njegova iskreno ljubljena, nepozabna soproga, odnosno hčerka, mati, sestra, snaha, svakinja, teta in nečakinja, gospa
Greta Zorjan, roj. Schwarzer
hišna posestnica
ki je v četrtek, dne 5. januarja, ob pol 1. uri po dolgi, mučni boleznj v 35. letu Bogu udano zapala.
Zemski ostanki drage nam pokojnice bodo v soboto, 7. januarja, ob 18. uri svečano blagoslovljeni in nato položeni k večnemu počitku na pohrebem pokopališču.
Maribor, 5. januarja 1939.
Brez posebnega obvestila.